

Érdi Tankerületi Központ PA 1001

Andreotti Károly Általános Iskola és Művészeti Iskola

2038 Sósút, Tulipán u. 9. Tel.: 06 23 348-072 E-mail: iskola@andreotti.hu

Ökoiskola munkaterv

2020/2021. tanév

Az iskola célkitűzései:

A környezeti nevelés olyan személyiségformálást jelent, mely kialakítja a környezettel kapcsolatos magatartási és életviteli mintákat, melynek során tanulóink a környezetért felelős személyiséggé válnak. Ennek céljából fontos biztosítani mindenki számára azt a lehetőséget, hogy elsajátíthassa az ehhez szükséges tudást, készséget, értékrendszert, pozitív érzelmi hozzáállást.

Gyerekeink a helyi természeti és épített környezeti lehetőségeknek köszönhetően szép környezetben, jó levegőn nőhetnek fel, ahol szinte korlátlan lehetőségük van a mozgás mindenféle válfajára, s ahol az állatokat és a növényeket otthon és a természetben testközelből is megfigyelhetik. Fontos célunknak tekintjük, hogy a természetet, a növényeket és állatokat megszeressék, és a maguk módján, szintjén ismerjék és védjék is. Célunk olyan emberek nevelése, akik a természeti és a társadalmi környezet szépségére nyitottak, ezt értékelni tudják, a természettel együtt tudnak élni.

A környezettudatos magatartás kialakítása csak kisgyerekkorban elkezdve hatékony. A környezeti nevelés fogalmát, tartalmát meg kell világítanunk, alapelvei közül az alábbiakat kiemelve kell kezelnünk:

- kölcsönös függőségek,
- a helyi és globális szintek összefüggései,
- az alapvető emberi szükségletek,
- a biológiai és társadalmi sokféleség,
- a problémamegoldó gondolkodás,
- a rendszerben gondolkodás képessége
- a társadalomba való beilleszkedés képessége.

Célunk továbbá együttműködni a község önkormányzatával, a szülői munkaközösséggel, társadalmi szervezetekkel, hogy közösen alakítsuk, mélyítsük a fenntarthatóság pedagógiájában a környezettudatos gondolkodást, életmódot.

Fontos, hogy a diákok fejében egységes rendszer alakuljon ki, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak a jövőben. Mindehhez olyan készségek kialakítása, fejlesztése szükséges, mint például:

- az ökológiai szemlélet, gondolkodásmód,
- a problémaérzékenység,
- a kreativitás,

- a kritikus véleményalkotás,
- a kommunikáció,
- az összefüggések felismerése, megértése
- a konfliktuskezelés és megoldás.

Törekszünk arra, hogy iskolánk olyan intézménnyé váljon, ahol a belső terek hangulatosak, növények díszítik azokat, illetve barátságos falíújságok, tablók, az udvaron pedig padok állnak rendelkezésre, hogy néhány foglalkozás akár kint – természetes körülmények között – is megtartható legyen.

Feladat ellátási szintek:

- a pedagógiai szinten
- társas kapcsolatok szinten
- technikai / gazdasági szinten

- **Pedagógiai szint**

A cél elérése érdekében a gyakorlatban megvalósuló elemek:

- tanulóink testközelből is ismerkedjenek meg a környezet flórájával, faunájával,
- a specifikusan magyar fajok, különösen a védett fajok megismertetése,
- élő környezetünk megismerése, óvása, szépítése,
- tájvédelmi körzetek, védett növényeink, állataink Sósút környékén való felkutatása,
- a környezetünkben élő fajok megismertetése,
- a környezetünk megóvásának módszereit ismerjék meg,
- környezetbarát anyagok használata,
- a természetben lévő anyagok és ezek felhasználási módjainak ismertetése,
- természeti erők felhasználása, (szél, nap, stb.),
- az energiával való takarékoság módszereinek megismertetése,
- veszélyes hulladékok megismertetése, kezelése,
- újrahasznosítható anyagok évenként kétszeri gyűjtése,
- az iskola kertjének – előzetes beosztás alapján történő – tisztán tartása (diákok),
- a iskola kertjében madárodúk, madáretetők kihelyezése
- téli madáretetés

- az iskola dekorálása,
- faliújság készítése (környezetbarát és tisztálkodó szerek használata),
  - kitüntetett napok megünneplése (a Föld napja, a víz világnapja, madarak és fák napja),
- kutatómunka, plakátok készítése,
- gyűjtési akciók (papírgyűjtés, elemgyűjtés),
- tisztasági verseny,
- játékos természettudományi vetélkedő

Tanulásszervezési és tartalmi keretek konkrét céljai és feladatai:

- Hajlandóságot ébreszteni a gyerekekben az aktív részvételre.
- Kialakítani a tenni akarást a problémák megoldására, vagyis proaktivitásra nevelni őket.
- Kifejleszteni bennük az együttműködés készségét.
- Érzékennyé tenni a gyerekeket a környezeti szépségek befogadására.
- Kialakítani a gyerekekben az igényt a szép és egészséges környezet iránt.
- Kialakítani a környezetkímélő magatartást.
- Megismertetni a takarékos és mértékletes életvitel lehetőségét.
- Az alacsony osztálylétszámok megtartása, ahol könnyebb az együttműködés, és nagyobb lehetőség van odafigyelni a gyerekek problémáira.
- A tantestület tagjainak megnyerése a környezeti nevelési munkához, mint például: témanap, témahét (témák lehetnek: virág, víz, madár, erdő, projektek stb.).
- A környezeti nevelés beépítése a természettudományon kívüli tantárgyakba (művészeti tárgyak, történelem, etika).
- A szakórákon minden lehetőség megragadása a környezeti nevelésre, mint például: ember és környezete, kapcsolatok.
- Lehetőség szerint olyan tankönyvek választása, melyek ezt megvalósítják (pl. irodalom tantárgyból).
- Hagyományok ápolása, mint például: jeles napok megünneplése, a számítógép felhasználása a tanórákon, erdei iskola szervezése.
- A természetes életközösségek sokféleségének megfigyelése, a környezetben bekövetkező változások nyomon követése, megfelelő irányítással történő természetvédelmi tevékenységek.
- Bekapcsolódás a különböző szervezetek által indított környezetvédő akciókba.

- A tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása.
- Tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik.
- A tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
  - a környezet fogalmával,
  - földi rendszer egységével,
  - a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
  - a környezetvédelem lehetőségeivel,
  - lakóhelyünk természeti értékeivel,
  - lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival.
- A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozásnak a feladata.
- Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása.
- A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megóvásának céljaival összhangban.
- Globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása. A fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.
- Helyi környezeti, természeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása, ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák fejlesztése.
- Saját környezetünkkel kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- A tanulók lakóhelye közelében található természeti értékek megismertetése.
- A természet szeretetére nevelés, közvetlen élmény kialakítása a természettel.
- A globális és a helyi környezeti problémákkal kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- Szelektív hulladékkezelésre szoktatás.
- A természetes anyagok és hagyományos kézműves technikák megismertetése.
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés.

- A kertészkedés, kertészeti munkák megismertetése, örömének megmutatása.
- A kerékpáros közlekedés gyakorlatának, kultúrájának népszerűsítése.
- Községünk helytörténeti, építészeti értékeinek megismertetése.

Hagyományos tanórai foglalkozások, az egyes tantárgyak kiemelt környezeti nevelési lehetőségei.

Testnevelés

- A tanulók legyenek tisztában azzal, hogy a testnevelés és a sport nélkülözhetetlen az emberi kapcsolatokban, az együttműködés és tolerancia fejlesztésében.
- Értékeljék a szabadban végzett mozgási lehetőségeket.
- Értsék és tapasztalják meg, a szabadtéri foglalkozásokon keresztül, hogy a környezetszennyezés veszélyes.
- Tudják, hogy a környezeti hatások jelentős mértékben befolyásolják egészséges testi fejlődésüket.

Magyar nyelv és irodalom

- A tanulók ismerjék meg a természetes és mesterséges, ember alkotta közvetlen környezetük értékeit bemutató irodalmi alkotásokat.
- Egy táj megismerésekor legyenek képesek kifejezni érzelmeiket.
- Ismerjék meg az anyanyelv gazdagságát, a tájnyelv a köznyelv és az irodalmi nyelv egymásra hatását.
- Törekedjenek az anyanyelv védelmére.
- Növeljük a tanulóknál a környezethez való pozitív közeledést a természetvédelmi témájú könyvek feldolgozásával.

Történelem

- Értsék és tudják, hogyan, mikor és milyen emberi tevékenységek miatt alakult át a természet.
- Tudják értelmezni, hogyan hatottak a környezeti változások a gazdálkodásra, az életmódra, a közösségi munka alakulására.
- Ismerjék meg a helyi történelmi értékeket, alakuljon ki bennük a hagyományok tisztelete.
- Értsék meg az egész világot érintő globális problémákat, érezzék az egyén, az állam és a társadalom felelősségét és feladatait a problémák elhárításában csökkentésében.

Idegen nyelv

- A tanulók váljanak érzékenyék a természet szeretetére a jól megválasztott szövegek feldolgozásának segítségével.
- Ismerjék meg más országok hasonló problémáit.
- Ismerjék meg más népek ilyen irányú törekvéseit, valamint a környezetvédelemmel foglalkozó szervezeteket.
- Alakuljon ki bennük a nemzetközi felelősség a környezettel szemben.
- Fejlődjön az idegen nyelvi kommunikációs képességük.

Matematika

- Legyenek képesek a környezeti mérések eredményeinek értelmezésére elemzésére statisztikai módszerek alkalmazásával.
- Tudjanak grafikonokat, táblázatokat készíteni, elemezni.
- Fejlődjön logikus gondolkodásuk, lényegkiemelő képességük.
- Legyenek képesek reális becslésre.

Fizika

- A tanulók váljanak képessé a környezeti változások magyarázására.
- Ismerjék meg az élő szervezetre ható fizikai hatások egészségkárosítását (sugárzások, zaj, stb.).
- Ismerjék fel a fizikai törvényszerűségek és az élőlények életjelenségei közötti kapcsolatokat, valamint az élő és élettelen közötti kölcsönhatásokat.
- Tudják értelmezni a környezeti változások törvényszerűségeit, legyenek képesek megoldásokat keresni a globális környezeti problémákra.

Földrajz

- Ismerjék meg a világ globális problémáit.
- Gyűjtsenek élményeket a közvetlen élő és élettelen környezetükből.
- Ismerjék meg és őrizzék a természeti és az ember alkotta táj szépségeit.

Biológia

- Ismerjék meg a globális környezeti problémákat és annak megelőzési illetve mérséklési lehetőségeit.
- Ismerjék és szeressék környezetüket.
- Ismerjék meg a környezeti, egészségügyi problémákat.
- Ismerjék meg az élőlények alapvető szervezeti-működési jellemzőit.
- Sajátítsák el a testi-lelki egészséget megőrző életviteli technikákat.

- Alakuljon ki bennük ökológiai szemléletmód.

Kémia

- Törekedjenek a környezettudatos magatartásra.
- Legyenek képesek a környezeti elemek egyszerű vizsgálatára, az eredmények értékelésére.
- Értsék meg a különböző technológiák környezetre gyakorolt hatását.

Ének-zene

- Ismerjék fel a természeti illetve művészeti szépség rokonságát, azonosságát.
- Ismerjék meg a természet zenei ábrázolásának módjait.
- Fedezzék fel a természet szépségeinek megjelenését a népdalokban.
- Fedezzék fel a zenei környezetszennyezést és tudjanak ellene védekezni.

Rajz és vizuális kultúra

- Ismerjék meg a természet képzőművészeti ábrázolásának lehetőségeit.
- Ismerjék meg a természetes anyagokat, használatukat.
- Legyenek képesek alkotásokat létrehozni a környezeti nevelési témaköröknek megfelelően.
- Kutassanak fel, ismerjenek meg helyi építészeti emlékeket.

Tánc és dráma

- Tudjanak improvizálni természeti jelenségeket a tánc és a dráma eszközeivel.
- Legyenek képesek adott szituáció megfogalmazására mozdulatsorok segítségével (erdőtűz, árvíz).
- Sajátítsák el a néptánc elemeit.

Nem hagyományos tanórai foglalkozások

Témanap

- Egy-egy korosztályoknak megfelelő téma kiválasztása, feldolgozása ősszel és tavasszal.

Jeles napok

- Állandó programok mint például a Föld napja, a víz világnapja, madarak és fák napja.

Terepgyakorlat

- Különösen az 5-6. évfolyam számára jó módszer a különböző élőhelyek, azok élővilágának megismeréséhez.

Tanmenetben tervezett, de más helyszínen tartott órák

- Múzeumok, történelmi emlékhelyek, műemlékek, botanikus kert, szeméttelp, természetvédelmi terület, meglátogatása.

Tanórán kívüli lehetőségek

- szakkörök,
- fakultációk,
- gyűjtőmunka,
- versenyek,
- kézműves foglalkozások,
- kirándulások, túrák,
- múzeum, állatkert látogatása,
- hulladékgyűjtés,
- kiállítás (készítés, megtekintés),
- környezetszépítő akciók,
- faültetés,
- erdei tábor,
- kertészkedés,
- napközis szabadidős foglalkozások.

Módszerek

Játékok:

- szituációs,
- memóriafejlesztő,
- érzékelést fejlesztő,
- bizalomerősítő,
- kapcsolatteremtést segítő,
- drámapedagógia.

Terepgyakorlati módszerek:

- terepgyakorlatok,
- térképkészítés,
- egyszerű megfigyelések,
- célzott megfigyelések.

Aktív, kreatív munka:

- természetvédelmi és fenntartási munkák,

- szelektív hulladékgyűjtés,
- tisztasági verseny,
- madárvédelmi feladatok.

Közösségépítés:

- csoportszervezés a környezeti nevelés érdekében.

Művészi kifejezés:

- irodalmi alkotások,
- zeneművészet,
- táncművészet,
- népművészet,
- a tanulók önkifejezése a művészetek nyelvén.

B) – C) Társas kapcsolatok szint, Technikai/gazdasági szint

Erőforrások

- Környezeti nevelési munkánk céljának eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet valamennyi résztvevője jó együttműködést alakítson ki egymással.

Iskolán belüli együttműködés:

Tanárok:

- Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára.
- Tantárgyában segítse a környezeti nevelési célok megtalálását, építse be ezeket tanmenetébe!
- Vegyen részt a környezeti nevelési programokon, segítsen azok megszervezésében!

Diákok:

- Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére, társait figyelmeztesse a kulturált magatartásra.
- Ebben kiemelkedő szerepe van a DÖK-nek, az osztályközösségeknek.
- Tanulóink vegyenek részt aktívan a környezeti nevelési programokon!

Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak:

- Az iskolai adminisztrációs és technikai dolgozók munkájukkal aktív részesei kell legyenek a környezeti nevelési programnak.
- Munkavégzésük legyen példamutató,

- csökkentsék a felesleges papírfelhasználást,
- folyamatosan gyűjtsék a hulladékpapírt.
- az iskola épületének takarítása során környezetkímélő,
- az egészségre nem ártalmas tisztítószeret használjanak!

Módszerek, munkaformák, színterek:

- A tanítási órák klasszikus módszerei,
- Kooperatív tanulási technikák,
- Tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformák,
- Egyéb foglalkozások, kiemelten az egész napos iskolai foglalkozások szabadidő-szegmense, valamint a napközis és tanulószobai foglalkozások,
- Erdei iskolák, osztálykirándulások, táborok,
- Iskolai, kerületi, fővárosi, országos versenyek,
- ÖKO-hét,
- Projektnapok iskolán kívüli helyszínein.

Az egyéb foglalkozásokon a nevelési-oktatási tartalomhoz igazodóan a környezettudatos magatartásra nevelés a tantárgyhoz illetve műveltségi területhez kapcsolódó tartalmi struktúra része. Minden szabadidőben töltött pedagógiai tartalmú foglalkozás döntő arányban magába foglalja – a foglalkozás tematikai jellegétől függően – mind a környezet és a természet megismerésének és védelmének témáját, mind az egészségnevelés preferált céljait. Jellegéből fakadóan elsősorban a szakkörök esetén teljesebben ki a gyakorlatban is e nevelési tartalom. A napközis és tanulószobai foglalkozások természetes része a környezettudatos magatartásra nevelés.

A kirándulások, erdei iskolák időpontját éves munkatervünkben előre meghatározzuk.

Iskolán kívüli együttműködés:

Fenntartó:

- Az iskola igazgatója a fenntartóval és az önkormányzattal való egyeztetés során a lehető legoptimálisabb helyzet megteremtésének lehetőségét érje el, és a fenntartó a kötelező támogatásokon túl is segítse az iskolai környezeti nevelési programokat!

Szülők

- A szülők személyes példájukkal legyenek a környezettudatos életvitel hiteles terjesztői!
- Szülői értekezleteken legyen téma a környezeti nevelés.
- A szülők kapcsolódjanak be az iskola környezetvédelmi programjaiba, pl. hulladékgyűjtés, madáretetők létesítése.

Anyagi erőforrások:

Költségvetés:

- Az iskola az éves közoktatási normatívákból biztosítson pénzt a környezeti nevelési feladatok ellátására.
- Ennek felhasználása igény szerinti megegyezés alapján történjen:
  - eszközökre, szerszámokra,
  - versenyekre, jutalmakra,
  - felújítási munkákra,
  - környezetkímélő anyagok vásárlására.

Fenntartó

- Alkalmanként szükség szerinti összeggel támogatja az iskolai környezeti munkát.

Saját bevételek

- Teremkiadásból származó bevételeinket is részben a környezeti nevelésre fordítjuk.

Pályázat

- Az elnyert összeget teljes egészében arra a környezetfejlesztési területre kell fordítani, amire a kiírás szólt.

Egyéb bevételek

- Hasznos-anyag gyűjtésből származó bevételek egy része is visszaforgatható a környezeti nevelésre.

Civil szervezetek:

- Támogatásuk keresése fontos, hogy anyagiakkal segítsék környezeti nevelési munkánkat.

Programok havi lebontásban

<i>Időpont</i>		<i>Program</i>	<i>Résztevők</i>	<i>Felelős</i>
2020.09.	7.	Az ökoiskolai munkacsoport megalakítása. Az éves program megbeszélése	ÖKO-team	Kuzselné S. Ágnes, intézményvezető
	14.	Az ökoiskolai munkaterv egyeztetése a DÖK-kel, az SZMK képviselőivel	DÖK képvis. SZMK képvis.	Takács- Halmy Viktória, Ráth Andrea, Navratil Zsuzsa, Szarka Beatrix, L.-K. Netta, Bazsó K., Tárczy Alica
	18.	Házi kedvencemmel fotókiállítás	DÖK képvis.	Tárczy Alica
2020.10.	2.	Állatok világnapja	alsó tagozat	alsós tanítók
	5.-9.	Pót Fenntarthatósági Témahét	gy., ped.	Takács-Halmy Viktória
	5.-9.	Országos Könyvtári Napok	gy., ped.	Pz.:Magyar Mariann
2020.11.	10.	Őszi ruhagyűjtés SULIZSÁK	gy., ped., szülők	DÖK, Tárczy Alica
	19.	Madáretetők, -itatók kihelyezése	öko szakkör	Takács-Halmy Viktória
	27.	Adventi gyertyagyűjtés	alsó tag.	Pz.

	23.- 27.	Egészség hét	alsó tag. felsőtag	Csékevné B. M., Cser-Müller Zs. Kálmánné Bazsó Kati
Időpont		Program	Résztevők	Felelős
2020.12.	4.	Érkezik a Mikulás	DÖK	Tárczy Alica
	7.	Mézeskalács díszítő verseny	DÖK	Tárczy Alica
		Téli madáretetés	öko szakkör	Takács-Halmy Viktória
	18.	Adventi gyertyagyújtás		Pz. tagintézmény
2021.01.		Téli madáretetés	öko szakkör	Takács-Halmy Viktória
2021.02.	5.	Farsang projekt nap	alsó,felső tagozat	osztályfőnökök
	12.	Lovagi torna	felső tagozat	Kovács Ferencné
	?	Zöldforgó élménynap		
2021.03.	1-5.	Pénz-hét	alsó,felső tagozat	Mintál Borbála
	22.	A víz világnapja	alsó tagozat	Csoma Betti

	19.	Ki mit tud?	alsó, felső tag	Debreceni Ádám
	21-26.	Digitális Témahét	alsó, felső tag	Drevenka Krisztina
	30.	Hímestojás festő verseny	DÖK, alsó tagozat	Tárczy Alica
2021.04.	9.	Süтивásár	Pz.	Virlics Emese
	19-23	Fenntarthatósági Témahét	alsó, felső tag	Takács-Halmy Viktória, Öko-team
	22.	A Föld napja Iskola kert	alsó, felső tag. Öko szakkör	Buza Sándor Takács-Halmy Viktória
2021.05.	?	Tavaszi ruhagyűjtés, Sulizsák	gy., ped., sz.	DÖK, T. A.
	10.	Madarak és Fák napja	alsó, felső tagoz.	Takács Attiláné
	19.	Nemzeti parkok napja	öko szakkör	Takács Halmy V.
	28.	Gyereknapi	alsó, felső tag	Varga Tünde, Csoma B., DÖK
2021.06.	7.	Környezetvédelmi világnapi	alsó tagozat	alsós tanítók
	9.	Nyárvaró évzáró	Pz.	Roóz Andrea, Somlai Zsuzsa
	11.	Ökoiskolai munkacsoport éves munkájának értékelése	ÖKO-team	T. H. Viktória